

Kalnų Karalius

Būdamas aštuonerių kartą jis ėmė ir dingo.

Tą pavasario vakarą akimirką dar žaidė miške su vyresniais vaikais, o kitą tiesiog išgaravo.

Berniuko desperatiškai ieškojo visi apylinkių gyventojai. Merkę lietus, netrukus atslinko šalta naktis. Žmonės šaukė jį vardu, virš eglių viršūnių aidėjo vis kimesni balsai, bet vaikas it kiaurai žemę buvo prasmegęs.

Vos prašvitus, kai viltis jau buvo beišblėstanti, staiga jis buvo rastas plyšyje tarp uolų. Buvo kiaurai permirkęs ir degantis iš karščio.

Išgelbėtas vaikas nei verkė, nei juokėsi, tik spoksojo nieko nematančiomis akimis. Ir negalėjo pasakyti, kas jam nutiko, net tėvų nepažino.

Bent jau taip buvo pasakojama.

Pats to įvykio visiškai neprisiminė. Jam tai buvo tarsi seniai girdėta pasaka, istorija, papasakota tiek kartų, kad beveik virtusi tikrove.

Tik beveik.

Užtat tai, kas paskui nutiko, įsirėžė atmintin itin ryškiai.

Šiurkšti ligoninės patalynė, užjaučiamai besišypsantys ir prislopintais balsais kalbantys žmonės baltais drabužiais. Nepaliaujamas galvos skausmas, karščiuojant kankinantys sapnai, nuo šių prabusdavo išpiltas prakaito ir besidaužančia širdimi. Sapnuodavo tamsą ir drėgmę kalno gelmėje, plieninius vartus, grandines, stingdanti

siaubą ir deginantį skausmą. Praėjo kelios savaitės ir meningitui traukiantis galėjo grįžti namo.

Namie pasijuto kaip svetimas. Tik padedamas mamos rado savo kambarį. Vaikas gal šimtą kartų klausė, ar tikrai čia gyvena.

Kodėl nieko neprisiminė iš vaikystės iki tos nakties ir kodėl pas-
kui galva buvo pilna keistų minčių ir troškimų? Ryši ir priežastį
suprato tik daug vėliau.

Jis buvo sukeistas.

Vietoj dingusio berniuko grįžo kai kas kitas.

Skausmo ir karščiuojant regėtų košmarų pagimdytas padaras,
išoriškai primenantis žmogų, o iš tiesų pabaisa.

Tokia jo istorijos pradžia.

Penktadienis

Smila

– Ten!

Jis skuba per krūmus pirmas, Smilai sunku suspėti paskui. Nuo baigiančio užželti miško keliuko, kur paliko automobilį, braunasi beveik kilometrą. Aplink mėlynuoja niūrus spygliuočių miškas, tik kai kur šmėsteli spalį spalvomis pražydę lapuočiai, keroja gervuogių krūmai. Raudonos kaip kraujas šakelės kabinasi už drabužių ir degindamos drasko odą.

– Palauk! – šūkteli ji.

Lapais nusėtas šlaitas slidus. Ji slysteli, klupteli. Diržas įsirežia į sprandą. Fotoaparatas sunkus, bet silpnoje šviesoje su jokių kitu taip gerai nenupaveiksluosi.

Smila nerangiai atsistoja, nusibraukia nuo kelių šlapius lapus. Jis jau dingęs tarp krūmų.

Ką ten pamatė?

– Emem! – šaukia ji.

Jis nori būti taip vadinamas, nors turi tokį gražų vardą ir pavardę – Malikas Mansuras. Skambesys švelnus – visai kaip jo akių žvilgsnis.

Tiesą sakant, nuo vasaros pradžios jie kaip ir nebe pora, nors abu elgiasi lyg niekur nieko ir nekalba apie tai, kad netrukus ji vėl grįš į Paryžių.

Tada, vasarą, kai ji padėjo tašką, Malikas pyko, pavydėjo, rašinėjo piktas žinutes, bet dabar viskas vėl kaip visada.

Per tuos keturis mėnesius Emem subrendo. Suvyriškėjo, dabar jis įdomesnis.

Gal net šiek tiek pavojingas.

Ir seksas dabar daug geresnis.

Ar tik nebus jai išvykus susiradęs kitos? Ji kai ką pastebėjo, bet nenorėjo jo klausinėti.

Taip paprasčiau.

– Smila! – šūkteli jis iš krūmynų.

Ji toliau ropščiasi šlaitu, tik atidžiai žiūri, kur statyti kojas.

Viršuje paviršius lygesnis. Kalnas bent penkiasdešimties metrų aukščio, galbūt net aukštesnis.

– Smila!

Emem išdygsta tiesiai priešais ją. Smilai patinka, kai jo veidas taip spinduliuoja.

– Ten!

Statinys, į kurį jis rodo, toks žemas ir apžėlęs, kad vos matyti.

Kaip niūrus betoninis kioskas, tik vietoj langų grotuotos angos, prikimštos pilkų akmenų. Primena mūrinę sodo tvorą prie vasarnamio Falsterbe. Ji kilsteli aparatą, pliaukšteli porą kadru.

– Akmens filtrai, – patapšnoja vieną akmenų narvų Emem. – Šitas bunkeris yra viršutinis oro kanalas, visai kaip jis ir sakė.

Balsas įsitempęs ir išduoda jaudulį.

Emem nusitempia ją už kampo.

Kol buvo išsiskyrę, jis dar uoliau ėmė tyrinėti miestus. Veikiausiai todėl, kad dabar universitete susidomėjęs apleistosios architektūros kursu. Nuolat apie jį kalba, taip pat apie nuostabųjį dėstytoją Martiną Hilą.

Gal ten sutiko ir naująjį savo draugą, nors tuo klausimu Emem kur kas paslaptingesnis.

Užpakalyje iš betoninio pastato sienos styro didelės apsamanojusios kalno uolos. Pro fotoaparato akutę atrodo kaip gyvos. Susigūžusios, kažko laukiančios.

Smila krūpteli, pagalvoja, ar toli iki automobilio. Ar sunku būtų jį rasti, jei kas nutiktų?

Paliečia striukės kišenę. Telefonas ten, kur ir turėtų būti, tik neįjungtas.

Emem pasirūpino, kad abu išsijungtų mobiliuosius toli nuo čia, dar degalinėje, kurioje pylėsi kuro. Šitai buvo pažadėjęs draugui.

„Nes ši ekspedicija itin slapta, – pasakė. – Ir išskirtinė.“

– Štai, pažvelk! – mosteli į bunkerio sieną Emem. Joje tarp išsikisusių uolų juoduoja tamsa.

– Pro čia galima patekti vidun, visai kaip jis sakė.

Smila irgi norėtų bent kiek užsikrėsti jo pakilumu.

Vis dėlto jai nepavyksta atsikratyti nemalonaus jausmo.

– Kokia, sakei, tavo bičiulio pavardė? – klausia ji.

– Kurio? Bergo?

– Bergas*? Nejuokauji?

Jis gūžteli pečiais.

– Ir jis tau papasakojo apie šį nuostabų tunelį, apie požeminį lietu, nors judu pažįstami vos kelis mėnesius? – toliau kamantinėja ji.

Emem negirdi klausimo, o galbūt jį ignoruoja. Visas jo dėmesys sutelktas į betoninius, mažiausiai pusmetro storio vartus.

Plyšys siauras, Smila akimirką viliasi, kad pro jį nepralįs. Tačiau Emem nesustabdomas. Kaip visada. Nusiėmęs kuprinę jau spraudžiasi vidun.

– Eikš, tilpsi ir tu!

Smila akimirką dvejoja.

Jos kompiuteryje pilna nuotraukų iš ekspedicijų į uždarytus fabrikus, apleistus namus ir tokias kaip ši visų pamirštas vietas.

O štai požeminio lietaus pačiai dar niekur neteko matyti. Ji girdėjusi vos apie kelias vietas, kuriose dėl išskirtinių sąlygų drėgmė ore virsta plika akimi matomais lašais. Smila labai norėtų nufotografuoti požeminį lietu ir jis tai žino. Vis dėlto ji tebedvejoja.

* Kalnas (*šved.*). Čia ir kitur – vert. past.

Jie ne naujokai, turi išmaniuosius, žibintuvėlius ir atsarginių baterijų, bet jai vis tiek nejauku. Tas miškas, kalnas, stūksančios uolos, nejaukiai nuteikiantys betoniniai vartai...

Ir dar tas bičiulis. Bergas.

Lyg ir įprasta švediška pavardė. Vis dėlto skamba keistai.

Bergas.

Ji vėl dirsteli į uolas. Primena trolius iš senos pasakų knygos. Priešistorinius kalnų padarus. Blogus.

– Nagi!

Emem ištiesia jai ranką iš plyšio. Balsas stebėtinai nekantrus. Smila net tamsoje mato įtampos kupiną jo veidą ir tebedvejoja. Mielai apsisuktų ir grįžtų prie automobilio. Įsijungtų telefoną, kam nors paskambintų. Mamai, tėčiui, seseriai, bet kam, kad tik išgirstų kito žmogaus balsą. Pasakytų, kur esanti ir kad nori tuojau pat grįžti namo.

– Eime, Smila, – švelniai paragina jis.

Ji dar akimirką padvejoja.

Paskui ima atkištą ranką ir leidžiasi įtraukiama vidun.

Patalpa nedidelė. Sienos, grindys, lubos – viskas iš pilko betono.

Vidinėje vartų pusėje įtaisytas jau parudavęs nuo rūdžių metalinis ratas, juo valdomas spygnos mechanizmas. Ratas ir spygna verčia dar labiau sunerimti.

Emem, regis, nieko nepastebi.

– Matai? – sako įsijautęs ir apšviečia žibintuvėliu sienas. – Jokių grafičių. Vadinas, čia lyg ir niekas nesilanko. Apačioje vartai užplombuoti, čia vienintelis įėjimas.

Smila susikaupusi linkteli.

Iš vidury grindų žiojinčios skylės styro pilkos kopėčios su apsauginiais lankais.

Ji pašviečia žibintuvėliu į skylę.

Į veidą tvoksteli drėgno oro banga. Padvelkia vandeniu, akmeniu, metalu. Kalnas alsuoja. Jai patiko tas kadaise miesto tyrinėtojų

forume perskaitytas apibūdinimas. Tarsi kalnai būtų gyvas padaras. Dabar, kai oro srautas tvoskia iš gelmės, atrodo ne taip miela. Žibintuvėlis apšviečia keliais metrais žemiau įrengtą kitą panašią patalpą ir dar vieną skylę grindyse. Kopėčios dingsta tamsoje.

– Drąsiau.

Emem pasikabina žibintuvėlį ant kaklo ir lipa žemyn.

Smila vėl dvejoja. Žvilgteli į vartus. Tas ratas jai nepatinka, tik kas negerai? Kodėl dar labiau nerimauja?

Emem jau beveik nulipęs į kitą patalpą, o vieno paleisti nevalia. Ji kimba į kopėčias ir skuba iš paskos.

Metalas šaltas ir šiurkštus. Ten, kur rūdys pragrauzė galvani-
zuotą paviršių, ruduoja dėmės.

Širdis daužosi vis stipriau.

Emem beveik nestabteli apžiūrėti kambario apačioje, tik apšviečia žibintuvėliu ir lipa žemyn. Betonines sienas keičia uolos. Patalpa keliais kvadratiniais metrais didesnė už bunkerį lauke, visiškai tuščia. Emem jau lenda pro kitą skylę grindyse į apačioje tvyrančią tamsą.

Kalne tylu, tik girdėti, kaip juodu lipa ir šnokuoja.

Trečia patalpa dar šiek tiek didesnė. Joje irgi nėra nieko, kas priverstų Emem stabtelėti. Kalno alsavimas justis vis stipriau. Fotoaparatas atsitrenkia į kopėčias, Smilai tenka persimesti jį ant nugaros.

– Emem, luktelėk!

Jis stabteli vos pora metrų žemiau.

– Kas?

– Nieko, tik padarykime pertraukėlę. Labai jau skubam, nė pasidairyti nespėju.

– Dar kiek pakentėk, jau beveik pasiekėme tunelį. Jau ir dugną matau, – padrąsina ją ir lipa toliau.

Jai nelieka nieko kito, tik sekti iš paskos.

Ketvirtoje patalpoje kopėčios baigiasi pusiaukelėje tarp lubų ir grindinio, todėl paskutinį metrą jis nušoka.

– Kopėčios nupjautos, – padėdamas nušokti ir jai sako Emem. – Aišku, tam, kad būtų sunkiau patekti į tunelį.

Smila atsikvepia. Toliau nusigauti nepavyks, jai ir palengvėja, kartu ją ir nuvilia. Ji apsidairo. Ketvirta patalpa jau gal tris sykius didesnė už pirmąją bunkerio viršuje. Iš sienų styrančios kampuo-
tos uolos aprasojusios.

– Pažvelk.

Emem pašviečia į skylę grindinyje, kur turėtų būti kitos kopėčios.

Iš žemės styro gal per sprindį išlindę du blizgantys strypai, iš pradžių šių ji nepastebėjo. Smilai pririekia kelių akimirų, kol su-
pranta, kas ten. Ogi kitos kopėčios. Gerokai naujesnės, aliumininės.

Vėl tas nemalonus jausmas.

– Palauk! – vėl prašo ji, bet Emem jau leidžiasi žemyn.

Dingsta iš akių jai nė nespėjus priėti prie skylės.

– Emem, luktelėk!

Jis nesiklauso.

Dabar kalnas alsuoja taip stipriai, kad nuo drėgmės tenka prisi-
dengti nosį plaštaka.

– Oho! – šūkteli jis. – Paskubėk, turi tai pamatyti.

Gal penkių metrų ilgio aliumininės kopėčios baigiasi baloje, telkšančioje vidury apibirusios skalda žemės.

Ši patalpa didžiausia. Mėtosi akmenys ir sulinę, aprūdiję me-
talo gabalai. Vienoje pusėje žioji anga, iš jos srūvanti alsuojančio
kalno drėgmė kyla pro skylę lubose.

Emem pro ją jau įlindęs, jo žibintuvėlio spindulys šmėsčioja ki-
toje angos pusėje. Balsas išduoda, koks jis susijaudinęs.

– Paskubėk, Smila.

Tunelis staigiai leidžiasi. Dėl staigaus nuolydžio ir skaldos po
kojomis ji paskui Emem kone įvirsta.

Smilai užgniaučia žadą. Dvejonės ir nerimas akimirksniu iš-
garuoja.

– Na? – prataria jis, nutaisęs jai taip patinkančią šypsena.

– Nuostabu, – aikteli Smila.

Patalpa, kurią jie iš pradžių palaikė geležinkelio tuneliu, iš tiesų yra didžiulė, pailga grotą. Veikiausiai šimto metrų ilgio. Baigiasi ties sunkiais akmeniniais vartais, žibintuvėlių šviesa juos vos siekia.

Lubos mažiausiai dešimties metrų aukščio, vandeniui apvarvėjusios sienos kai kur betoninės, kitur – natūralios uolienos. Grindinys lyg seklys ežeras. Jų pusėje gal sprindžio aukštyje kyšo bėgiai, ties vartais jie dingsta vandenyje, ten giliau.

Iš juodo vandens kyšo ir keletas akmenų, tikriausiai nukritusių nuo lubų ir sienų. Dešinėje grotos pusėje įrengta krovimo aikštelė, matyti dvejų rūdimis apėjusios plieninės durys. Vis dėlto jų dėmesį prikausto ne durys, geležinkelis ar vartai, o oras.

Pro angą iš patalpų viršuje traukia toks stiprus skersvėjis, kad šaltas oras grotoje net sukuriuoja.

Žibintuvėlių šviesoje puikiai matyti smulkūs vandens lašeliai.

– Požeminis lietus, – priblokšta ištaria Smila.

– Sakiau juk, – šypteli Emem. – Bergas pažadus tęsi.

Smila padeda žibintuvėlį ir fotografuoja.

– Pašviesk ten, – rodo jam. – Užlipk ant krovos aikštelės.

Ji toliau fotografuoja, aiškina jam, ką ir kaip apšviesti.

Po valandėlės Emem atsibosta fotografės asistento pareigos ir jis ima tyrinėti metalines duris prie krovimo aikštelės.

Smila vis dar pleškina toliau. Apšvietimas silpnas, tenka gerokai pasidaruoti žibintuvėliu ir tinkamai nustatyti aparatą, kol pavyksta išgauti pageidaujamą kokybę.

Vėliau ketina išdidinti nuotraukas, galbūt kurią nors pasikabins miegamajame Paryžiuje.

Staiga ji suklūsta išgirdusi duslų garsą.

Primena riksmą.

Smila dairosi Emem, bet šio nematyti.

Tik dabar ji pastebi, kad vienos krovos aikštelės durys praviros.

– Emem?! – balsas aidi grotoje. – Malikai!

Niekas neatsako. Ji krūpteli, ir ne tik nuo žvarbos.

Vėl apima neseniai kamavęs nemalonus jausmas, tik šįkart kur kas stipresnis.

Smila spokso į pravertas duris ir už slenksčio juoduojančią tamsą.

Staiga ji suvokia, kas ją sutrikdė įžengus į bunkerį. Vidinėje betoninių vartų pusėje įtaisytas didelis atidarymo ratas.

O iš lauko vartų paviršius visiškai lygus.

Vadinasi, vartai buvo atidaryti iš vidaus. kažkas pravėrė tik tiek, kiek reikia pralįsti žmogui. Lyg viliodamas vidun.

Ir ta pavidė...

Bergas.

Tarsi iš niekur užplūsta noras sprukti. Kūną persmelkia ledinis šaltis, jį dar labiau sustiprina tiršta tamsa anapus plieninių durų.

Reikia iš čia dingti, ir tuojau pat.

Sprukti prie kopėčių ir kuo greičiau išlįsti į šviesą.

Daugiau ji nieko netrokšta.

Tačiau protas sako, kad Emem galėjo susižeisti. Gal dabar tįso prie pat durų ir laukia, kada ji ateis į pagalbą, gal brangi kiekviena akimirka?

– Emem! – vėl šūkteli ji.

Balsas nuaidi grotoje ir galiausiai nutyla. Atsakymo taip ir neišgirsta.

Smila išsitraukia išmanųjį ir įjungia. Kvaila, aišku. Čia tik įprotis, atimantis dar kelias akimirkas, tuoj pat atsikvoši – kalno viduje nėra ryšio. Ji įsikiša telefoną į kišenę, susikaupia ir lėtai eina prie juoduojančio tarpdurio.

Iš vidaus smelkiasi silpnas kvapas. Troškus, nepažįstamas. Tarsi kalnas alsuotų jau kitaip: tankiau, gličiau.

Tas kvapas ją gąsdina. Bloga nuojauta vis stiprėja.

Čia negera vieta.

Labai negera.

Vis dėlto ji neturi kito pasirinkimo.

Tik žengti į tamsą.